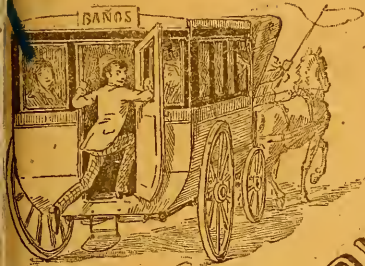


7291

COL-LECCIÓ DE OBRAS DRAMÁTICAS

SEGONA OBRA

SEGONA SECCIÓ



MODUS VIVENDI

PER

M. FIGUEROLA ALDROFEU

PREU 2 RALS.

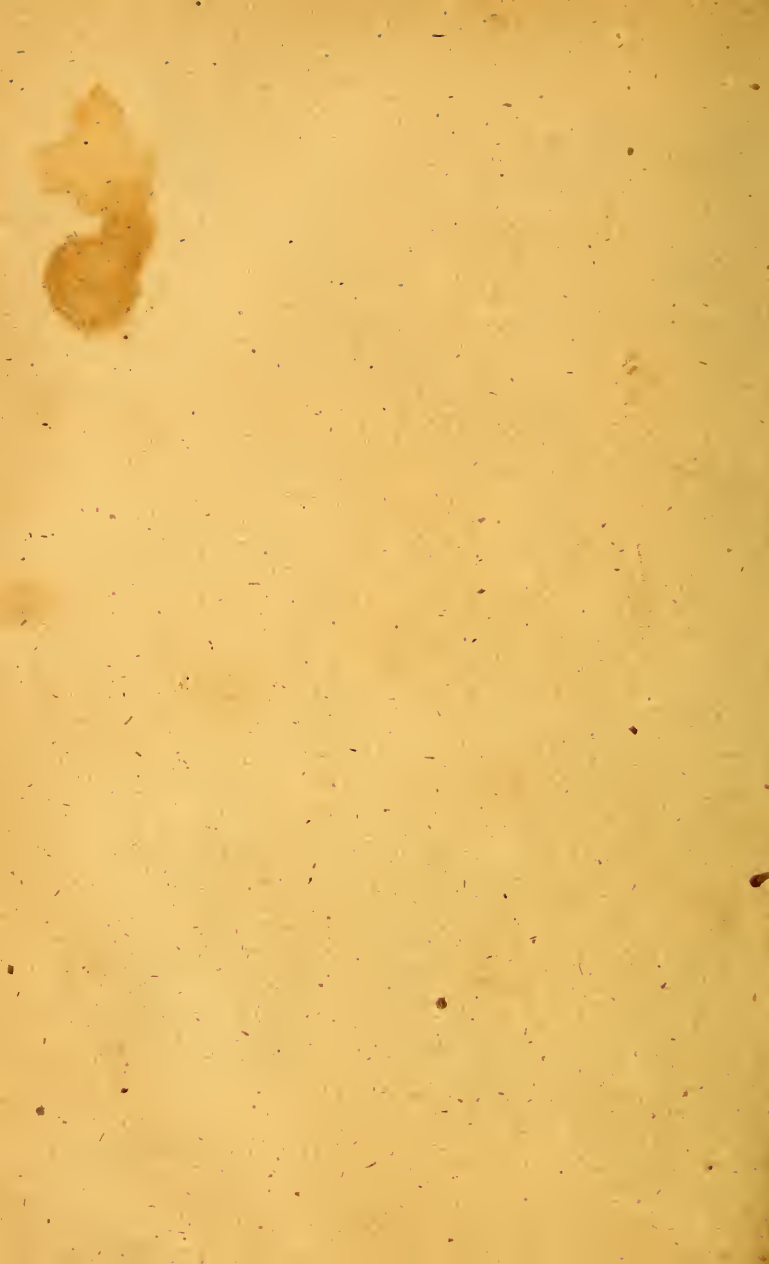


(Segona edició il·lustrada.)

BARCELONA

KIOSCO DE JOAN TASSO. — RAMBLA DE LAS FLORS

ANY 1886.





11

MODUS VIVENDI

PESSA CATALANA EN UN ACTE Y EN VERS

ORIGINAL D'EN

M. FIGUEROLA ALDROFEU

IL-LUSTRADA PEL DIBUIXANT

JOAN LLOPART

*Estrenada ab éxit en lo TEATRE CATALÁ instalat en lo de ROMEA
la nit del 19 Desembre de 1885*




BARCELONA

ESTAMPA DE REDONDO Y XUMETRA

Carrer de Tallers, 51 y 53

1886



Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

AL REPUTAT ARTISTA

D. JUAN CANALS Y SANTIÓS

son entussiasta admirador y afectísim amich

L' AUTOR

REPARTIMENT



PERSONATJES

ACTORS

AGNETA.	<i>D.^a Carme Parreño.</i>
SR. COSME.	<i>D. Joaquim Pinós.</i>
D. RUFO.	» <i>Joan Molas.</i>
ALFREDO.	» <i>Frederich Fuentes.</i>
UN MOSSO.	» <i>Lluís Muns.</i>

La acció á Barcelona.—Epoca: are.

Ningú podrá representar, ni reimprimir aquesta pessa, sens permís del autor.

Lo director de la galería intitulada: *Propiedades de obras dramáticas y zarzuelas*, D. Ramiro Moñfort y Arxer, qual despatx se troba en lo carrer de Basea, número 8, pis segón, es l'úlich encarregat d'aquesta obra, y ab ell deurán entendrers' tots los teatros y societats que vulgan representarla.

Quedan reservats tots los drets.

ACTE ÚNICH

Saló de descans d' un establiment de banys, arreglat á gust del director d' escena; sens descuydarse la porta al fondo y dos á cada costat. A la segona de la esquerra, hi haurá los números 16, 17 y 18 y en las demés, altres de diferents. Al alsarse 'l teló, se sentirán á lo lluny soroll de cascabells, que poch á poch s'anirán sentint més y pararán quan las veus ho indiquin).



ESCENA I.

COSME.—AGNETA.

- VEU. *(D' un cotxero á dins.)*
Ooo! Brillante! Ooo! Qué baixan?
- COS. *(Desde dins.)*
Que ja hi som cotxero?
- VEU. Sí.
- COS. Donchs baixém? *(Id.)*

- ALF. Tornim lo cambi. (*Id.*)
- VEU. Trenta quartos, si es servit.
- COS. (*Entra per lo fondo ab l' Agneta.*)
 Gracias á Deu que ja hi som:
 no 'm pensava arribá aquí.
 Entre 'ls sotrachs y aquell tipo
 que fá cara d' estantís...
 si 'm descuido fins tinch basca!
- AGN. Papá, sosseguis un xich.
- COS. Prou tregina aquest mes gana
 que cap cessant de Madrid.
- AGN. Donchs jo sé de bona tinta
 que está molt bé: que es molt rich.
- COS. Com lo grill!
- AGN. Vosté se 'n burla.
- COS. ¿Que hi tens algun compromís?
 ¡Agneta, Agneta, cuidado!..
 que som al pich del estiu,
 y la calor desbarata.
- AGN. És que l' estimo.
- COS. ¿Qué dius?
- AGN. Ell fá mes de quatre mesos
 que may falta 'ls dematins
 á passejar per la Rambla
 sols per contemplarme á mí.
 D' ensá que 'm tira amoretas
 es que s' ha tornat tant prim:
 y 'm diu que si 'l desprecio
 se morirá desseguit.
- COS. Ah, no, no, donchs no ho permetis.
 Si es rich no 'l deixis morir.
- AGN. Vosté 'l sentís com s' explica,
 los duros los conta á mils.
 Té molta *terra á la Habana*,
 en fí, está molt bé.
- COS. No tinch
 inconvenient en casarhi
 pero creume, fes l' ull viu...
 perque 'n corran una colla
 de joves, massa aixerits.
- AGN. De aixó no 'n passi cuidado;
 jo 'l conech per molts motius
 y no crech pas que 's propassi
 perque es un jove dels fins,

- Cos. Es que á la juventut meva
també era dels decidits.
De xicotas ne tenia!
me deyan ¡lo sultan xich!
¡Era d' aquells calaveras!
- AGN. Vosté, segons lo que 'm diu,
ab lo seu mal vol coneixer
lo dels altres.
- Cos. ¡Oh, es que sí!
Per xo mateix recordantme
de lo que jo feya als vint,
penso ab lo jovent que corra
que son uns espatutxins!
- AGN. Aquest no n' es de tronera!
- Cos. Que ho siga ó nó, no t' ho dich:
pero la apariencia enganya
de vegadas.
- AGN. Cap pó 'n tinch.
- Cos. Mira, per gust vull contarte
un cas que 'm vá passá á mí.
Enamorat d' una noya
guapa y de posat senzill,
vaig seguirla xano, xano,
fins en lo Tivoli antich,
que era casi prop de Gracia.
Tenia molt esperit
jo quarant' anys enderrera!
Prenc la entrada, 'm fico á dins.
Anava ab son pare y mare
y un germá y germana xichs:
prop d' ella vaig assentarme
passant tot lo vespre aixís.
Me la mirava d' un modo
que no poguent resistir
lo foch dels meus ulls, la noya
comensa: Ay qué tinch, qué tinch!
y ¡paf! queda desmayada.
- AGN. De vritat?
- Cos. Sí, noya, sí.
Allavors vaig acostarmhi.
Tothom me mirava: fins
que de la meva butxaca
trech un mocador de fil,
carregat d' olors, la vento

ab suavitat; torna en sí;
 y per disfressar la cosa
 mitj sofocada 'm vá dir:
 Fassim lo favor, retiris;
 vosté 'm dona molt neguit;
 aquestas furtós que porta
 jo no las puch resistir.
 Los de prop meu, deyan: ¡fuera!
 tapantse 'l nás y ab grans crits.

AGN.

Cos.

Y vosté, ¿que 'ls hi vá fer?
 Me 'n vaig anar vethoaquí.
 Ves si ho era de tronera
 que un altre cop...

AGN.

Ja ho crech, sí.

Cos.

Mes no sab que ha de banyarse?
 T' esplico aixó pe 'ls perills
 que corran totas las noyas.
 Voldria cercá un marit
 digne de tú.

AGN.

(May acaba!)

Cos.

Que no vá al bany? Son las sis!
 Sent aixís me 'n vaig al quarto;
 quan estaré, faré un crit
 y vínaten desseguida.
 Ara esperam.

AGN.

Molt bé diu.

(*Cosme se 'n vá per la segona dreta ab lo farcell.*)



ESCENA II.

AGNETA.—ALFREDO.

AGN. Gracias á Deu que estich sola.
 Ell ja espera la senyal.
 (*Anant cap al fondo.*)
 Pst! Pst!.. Alfredo!

ALF. (*Entrant.*)
 Que 'm cridas?

AGN. Ja ha entrat al quarto 'l papá.

ALF. Me 'n alegro, Agneta meva.

AGN. Teva no encare.

ALF. Es igual.

AGN. Vull veure probas mes claras
 de ton amor pur y franch.

ALF. No t' has dat per convensuda
 ab tant que he fet los gegants
 matant horas y mes horas
 Rambla amunt y Rambla avall?
 No son prou probas d' afecte
 l' haver d' alsar sempre 'l cap,
 que de tant mirar enlayre
 tinch lo coll encarcerat?
 Que no veus lo qué pateixo?
 que per tú estich groch y flach,
 que 'm desfaig com un bolado,
 que tant sols tú 'm pots curar,
 y que 'l foch d' amor me crema?

AGN. Donchs ves, corra á pendre 'l bany.

ALF. Oh! no sé com ferte creurer
 lo que en mon cor hi ha estampat.

¡Si sigués possible obrirlo!

Per poguerte 'l ensenyar,

faría, mil sacrificis,

faría mil disbarats.

Perque allavors convensuda

de lo que no deus estar,

de cor y correspondrías,

jo no patiría tant.

Tot lo que ara 'm son tragedias,

me fora goig inmens, gran.

Estimam donchs, vida meva,

- AGN. y aliviarás lo meu mal,
Cóm no estimarte, si al veurer
tot lo que tú per mí fás,
aquí dins de mon cor sento
un consol y un mal-estar!
- ALF. Es la senyal mes segura
de pur amor.
- AGN. Ja ho sé, ja.
- ALF. Calla, sabs lo que pensava?
Que algú pot está amagat
y escoltar nostra conversa.
- AGN. Vols dir?
- ALF. Pot-ser.
- AGN. No ho crech pas.
- ALF. Per lo que pot succehirnos
lo millor de tot, será,
trobarnos en altre puesto
que siga mes reservat.
Hónt vols trobarte aquest vespre?
- VEU. (*Cotxero de dins.*)
¡A la Rambla!
- ALF. Qué? qué hi ha?
- AGN. Es el cotxero que crida
quí vól pujá á la central.
- ALF. Donchs contesta desseguida.
Hónt vols trobarte?
- AGN. Veurás...
Si tú vols, pots pujá á casa
á la fonda, y al se á dalt,
parlarém de nostres cosas
y 'm demanas al papá.
- ALF. Ah! sí, sí; ho faré.
- AGN. De veras?
- ALF. Are, si es que no 't sap mal.
- AGN. Al contrari.
- ALF. Donchs, escolta:
tant promte hagi pres lo bany,
sens perdrer temps, desseguida
empendré á n' el teu papá
y l' entero del assumpto.
(*Se sent altra volta soroll de caballs,
fent com si arribés un' altra central
que parará quan lo cotxero ho in-
diqui.*)

- AGN. De veras? Será vritat?
 ALF. Si amor meu! Deix que t' abrassi.
 AGN. No pas per are germá.
 ALF. Qualsevulga 's pensaría
 que 't demano caritat.
 (*Ademans de volguerla abraçar.*)
- AGN. Alfredo, no t' atreveixis.
 ALF. Si t' estimo mes...
 (*Al anar á abraçarla paran los cascabels y 'l cotxero desde dintre diu molt fort.*)
- VEU. ¡Oooo!
 ALF. Qué hi há?
 AGN. Es l' altre cotxe que arriba.
 ALF. Ditxosos cotxes!.. No fan
 mes que destorbarme.
- AGN. Alfredo!
 Ara Deu t' ha castigat.
 ALF. (*Després de mirar al fondo.*)
 Me 'n vaig. Hašta luego, noya.
 Veig que ve un senyor!
- AGN. Hónt vás?
 ALF. Cap al meu quarto á banyarme,
 que un refresch no 'm vindrá mal.
 AGN. Donchs jo surtiré per fora
 que també 'm vull orejar.
 (*Se 'n van.—Alfredo primera dreta.
 —Agneta pe 'l fondo.*)

ESCENA III.

RUFO.—MOSSO.

- Mos. (*Pel foro.*)
 Es en lo número setze,
 (*Segona esquerra.*)
 d' aquest mateix corredís.
- RUF. Ja está tot á punt de solfa
 y ben net?
- Mos. Si, senyor, sí.
 RUF. Que 'ts fill d' aquí Barcelona?
 Mos. No senyor: soch d' Hostalrich.
 RUF. Pero fá temps que hi deus viurer?
 Mos. No mes hi vinch los estius.

RUF. No sabs res de lo que passa?
 MOS. Com que tinch feyna per dins!
 Li demano que 'm dispensi,
 que no 'm puch entretenir.

RUF. Tampoch te daré propina.
 MOS. Passihobé.

RUF. No sents qué 't dich?
 MOS. Ja 'm paga l' amo; dels altres
 no admeto ni un marvedís.

(*Se 'n va pel foro.*)



ESCENA IV.

RUFO.

RUF. Senyor, quánta diferencia
 ab los empleats de Madrid,
 la terra de las propinas
 que no fán res sens pistrinchs.
 Allá, que encare 'm recordo
 que una festa al dematí

vaig preguntar quina hora era
 á un dels fills d' aquell país,
 y 'm vá contestar tot sério
 ab castellá molt castís:

*Si me paga usted el trabajo
 pronto le voy á servir.*

Y vaig tení de donarli,
 sense treure un marvedís,
 dos rals que vá demanarme;
 oh! y casi tots son aixís.

Si algun dia desitjava
 saber noticias d' aquí
 comprant lo diari, propina
 ó no 'l podia llegir.

Que 'm feya llimpiar las botas?
 May los trobava adormits!

*Cuatro perros d' enllustrarlas
 pero de propina, sis.*

Y propina á tots los mossos
 de carroatjes y carrils,

y propina en los cafés,

y propina per ná 'l llit,

propina per fastidiarme,

per vestirme y per sortir;

y propinan uns disgustos

las propinas á Madrid,

que per no pagar propina

al sepulturero Gil,

dat cás que 'l cólera morbo

s' hagués franquejat ab mí,

vaig agafar la maleta,

pujo al tren, arribo aquí,

y ab la llibertat respiro

lo dols flayre del país;

al veurer que aquí quan ménos

un home viu mes tranquil.

(*Entra Agneta.*)

ESCENA V.

RUFO.—AGNETA.

RUF.

Qué veig? No sé si somio?

No ets l' Agneta?

- AGN. Sí: per qué?
 RUF. Tú ets la filla de ton pare?
 AGN. Si senyor.
 RUF. Cá, no pot ser!
 AGN. (*Mitj rient.*)
 Ay! ay!
 RUF. La filla de 'n Cosme?
 AGN. Sí, senyor: de qué 'm coneix?
 RUF. No 't recordas de D. Rufo
 comerciant de pells de bé?
 AGN. Ara hi caich! No 'l coneixia:
 com que feya tant de temps...
 (*Encaixant*)
 RUF. Apreta fort, noya, apreta.
 Y 'l teu papá 's manté fresch?
 AGN. Ja ho crech: s' ha ficat á l' aigua
 en aquest mateix moment.
 RUF. Que ja no teniu la fonda?
 AGN. Si senyor, sí; aixó 'ns manté.
 RUF. Y donchs, qué tal, quán te casas?
 que no te 'n parla 'l promés?
 AGN. Ja sab si 'n tinch?
 RUF. Sí, tot corra.
 Varen dirmho ahir mateix.
 AGN. Donchs cregui que molt m' estranya
 (Y que es xerrayre la gent!)
 RUF. Per qué?
 AGN. Com es de pochs dias.
 Lo papá encar no 'n sab res.
 RUF. Molt cuidado!
 AGN. Y sa neboda?
 RUF. Es promesa ab un de Reus,
 que es corredor de farinas
 molt trempat y de diners.
 AGN. Donchs ho ensopega?
 RUF. Sí, dona,
 la cuestió, sabs. .
 AGN. Molt ben fet.
 RUF. Y 'l teu, be 'n deu tenir forsas?
 AGN. Son oncle l' ha fet hereu.
 RUF. Quín negoci fá?
 AGN. Vá dirme.
 que era fabricant d' estels.
 RUF. Me deixas estupefacte!

perque creu que no comprench
com se pot guanyar la vida.

AGN. Ne fá molts y tois los ven.

RUF. Y lo teu promés l' esplota
cóm son oncle aquest comers?

AGN. No, que es corredor de llanas,
cosa que li vá molt be.

RUF. Lo que has de tenir cuidado
que no te 'n ompli 'l clatell.

(*Pausa.*)

Y que s' está molt á l' aigua
lo teu papá?

AGN. Casi gens.

Ab dos minuts se refresca
y ab poch temps mes se vesteix.

RUF. Ja li pots dir de part meva
que m' has vist, y al estar llest...

en 'l restaurant l' espero
per abrassarlo.

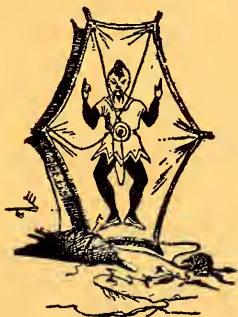
AGN. Está be.

RUF. Ara sí que no recordo
si es lo setze ó be 'l disset.

AGN. Aixó si que no puch dirli.

RUF. No hi fá res: ja ho buscaré.

(*Entra á la segona esquerra.*)



ESCENA VI.

AGNETA.

No sé qué 'm faig d' alegría
 al pensar que ja s' acosta
 l' hora, en que al papá l' Alfredo
 dirá que 'm vol per esposa.
 Lo poguer dir ab veu alta:
 Tinch xicot! No es poca cosa.
 Lo de esperar per moments
 lo gran dia de la boda,
 y l' hora de millor ditxa
 que es la de no viurer sola,
 poguent tení un bon marit,
 d' aquells que tot ho comportan.
 Que me 'n voldré aná á passeig?
 Hi aniré quan seré ell fora.
 Podré vestí ab elegancia
 seguint las modas mes novas.
 En fi, vaja: cor que vols,
 cor que desitjas. Llavoras
 nostra casa seré un cel;
 seré la seva coloma,
 ell, seré 'l meu colomet...
 y, ¡ay! al pensar en tal cosa
 del mateix goig y alegría
 lo meu cervell se trastorna!

Cos. (De dins.)

Agneta! Agneta!

AGN. Ja 'm crida.

Que ja s' ha banyat?

Cos. (Id.)

Sí, dona.

Vina que m' ajudarás
 á vestir.

AGN.

Obri la porta.

(Se 'n vá segona dreta.)



ESCENA VII.

ALFREDO.



Anava á ficarme á l' aigua
 quan repensantme, dich, no;
 tórnat á vestir depressa
 per no perdre ni un segon:
 perque 'l meu *Modus vivendi*,
 que es del viurer lo millor,
 m' exigeix que no 'm descuidi
 si no avuy ho perdo tot.
 Ara esperaré á son pare:
 no hi ha mes, tinch de fe 'l cop.
 Dos anys que visch á dispesa,
 cosa que 'm carrega molt. .
 perque al mes donals los quartos
 dihent que ja m' han fiat prou.
 Pero 'l papá de la Agneta
 que es un fondista dels bons,
 sent jo promés de sa filla
 me portará lo millor.
 Y faré gasto y mes gasto
 com si fos un gran *milord*;
 no 'm voldrá cobrá 'l que mengi
 que es tot lo que busco jo.
 y entre las dotze xicotas

que ademés m' ho pagan tot,
 seguiré bromas y festas
 com fá tot home de mon.
 Tinch unas tretze xicotas
 com tretze ángels bufadós.
 Si l' una es graciosa y guapa,
 l' altre la guanya en millor.
 Tinch una planxadoreta
 que de planxar ne sab molt,
 un' altra de bugadera
 que renta ab sabó d' olor.
 Als encants ne tinch un' altre
 que ven calсотets, mitjons
 y samarretas; un' altra
 que es sastressa d' alló bó.
 La filla d' un que ven panyos,
 després la de aquest talós
 que es fondista, etc.... etc...
 y fá cara de *pinyó*.
 En fi; may acabaría
 si ho anés á contar tot.
 Y com que 'm cusan, me planxan,
 rentan sens pagá 'l sabó,
 me vesteixen entre totas
 y penso menjá d' arrós,
 quí m' empata á mí la basa?
 Quí ho sab arreglar millor?
 Y encar' hi ha qui s' escarrassa
 á Madrid, allá á las Corts,
 buscant un *modus vivendi*
 per estar tranquil al mon?
 Que estudi hin las manerás
 que m' estich arreglant jo;
 que desde que ho curso, sempre
 m' ha donat resultats bons.
 Y perque vegin, *señores*,
 si soch lliberal de cor,
 no vull que se 'm concedeixi
 privilegi d' invenció.
 Qui ho vulga probar que ho cursi,
 A vivir! jovent! y prou.

(*Cambi de tó.*)

Sembla que ara vé son pare...

En efecte. ¡Ojo, minyó!

que aquets vells mirant la cara
que un hom fá, ja 'n tenen prou.



ESCENA VIII.

ALFREDO.—COSME.

- ALF. (Adelantantse.)
Vosté deurá se 'l papá
de la Agneta.
- COS. Unica filla.
Per qué?
- ALF. La cosa es senzilla:
que m' hi voldria casá,
- COS. Vosté es aquell que venia
á n' al cotxe?
- ALF. Si, senyor.
- COS. Espliquis.
- ALF. Un servidor,
procedeix de la Turquía.
- COS. Moro! Deixiho corra, prou:
á casa no hi vull suavos...
fill d' allá 'hont van surtí 'ls xavos
que anavan tant enrenou!
Cá, barret; no, no m' enganya,
jo vull un fill del país.
- ALF. No sé com vosté es aixís;
deixim dir; soch fill d' Espanya.
- COS. A veure, espliquis mes clá.
- ALF. Quan vá haverhi aquella guerra

á n' aquella estranya terra,
 de soldat l' avi hi vá aná;
 y com que ab l' avia, sa esposa,
 s' estimavan á desdí
 vivian junts en allí
 per fer la vida ditxosa.
 Allá mon pare vá neixer;
 lo volian fer Bajá;
 als vintidós se casá
 y á n' aquí vaig jo apareixer.
 De diners aquí no 'n tinch;
 pero lo que es á la Habana
 hi tinch tota una *manzana*
 de casas, que n' hi ha cent cinch.
 Tinch un oncle fabricant
 que guanya moltíssims duros
 y que sempre 'm treu d' apuros
 porque 'm dona molt *argeant*
 També conech á un amich
 y á un parent de la parenta
 d' una sogra molt valenta,
 que coneix de vista á un rich
 que á n' al sabater que 'l calsa,
 li paga doble las cuentas
 porque cobra bonas rentas
 y té molts millons á l' alsa.
 Per ma part tinch bon salari,
 soch corredor: *corro molt*;
 ab aixó, si vosté vol,
 en dá 'l sí no ha de pensarhi.

Cos.

Ella l' estima á vosté?

ALF.

No sé si tant com jo á n' ella.

Pero som una parella

que de l' un á l' altre...

Cos.

Bé.

Per ara quedeu promesos,
 després, tot s' arreglará,
 porque primer vuy parlar
 ab los seus pares.

ALF.

Entesos.

Cos.

Además de tot aixó
 jo no estich prou persuadit
 de si serveix per marit
 vosté.

ALF. Ja n' hi responch jo.

COS. Y qui respon de vosté?

ALF. Lo temps será testimoni:
avans de fe 'l matrimoni
veuré si 'm portaré bé.

COS. Vol dir que es cert lo que diu?

ALF. Y no 'n passi cap mal só:
ja veuré com tinch rahó.

COS. Pero jo faré l' ull viu.
Si 's creu que m' ha d' enganyar
no ho fará de cap manera:
jo he sigut molt calavera!
sé 'l pá que s' hi dona!

ALF. Es clar!

COS. M' hi trobat, miri si es prou!
dedicantme á las criadas
fugí bastantas vegadas
per la finestra del pou.
També hi tingut lo cap vert,
un jove sempre 's desborda;
per baixá, avall ab la corda,
y 'l sortí, pel cel-obert.

ALF. Vosté ha sigut molt tronera!

COS. Donchs que 's pensava?..

ALF. Be; sí.

COS. No me la porta al molí.
Soch gat vell!

ALF. (Y qué es pastera!)

COS. Pero quan me vaig casá...
Prou! vaig dir. Del dit al fet.
Vaig tornarme tant santet,
y un marit tant casolá...
que la dona, que al cel sía,
fins me feya aná á la plassa,
y si li trigava massa
me dava un pessich! Sufria...

ALF. (Vá passá un bon purgatori!)

COS. Vull dir que si vá ab bon fi
ó no, ja 'l veuré vení.

ALF. Sí, senyor, sí; per casori:
y ja veu si es diferent:
de quiet y bó ne soch tant...
que petit, vestit de sant
me duyan al monument.

- Ahónt anat ara l' Agneta?
 Cos. Prenent lo bany crech que está.
 ALF. Entre tant vaig á esmorsá:
 si vol alguna coseta?..
 Cos. No, gracias; jo esperaré
 que estiga llesta ma filla,
 perque una noya perilla.
 ALF. D' aquí un moment tornaré.
 (*Se 'n vá pel fondo.*)

ESCENA IX.

COSME.

Ja la tinch promesa; vaja!
 que per cert m' ha costat molt:
 y quan ja siga casada,
 després me casaré jó.
 Ja fá quatre anys que soch viudo!
 Quatre anys, que dormo tot sol!
 Tot perque ella 'm destorbava
 y no es cap mala rahó.
 Quan jo n' embestia alguna
 per entregarli 'l meu cor,
 contestavan: Es molt guapo!
 (Com que de lleig jo no 'n soch!)
 Pero al saber que tenia
 una filla gran, cá, no!
 lo nás totas arrufavan
 y 'm donavan un pebrot.
 Pero casantse l' Agneta,
 vestiré bé y faré l' os
 á una senyora molt grassa
 que 's diu donya Concepció,
 la qual á mí 'm simpatisa
 perque no es vella del tot;
 total que tinga, no gayres...
 crech que té cinquant' anyots.
 Pero fresca y aixerida,
 com ella no n' hi ha en lloch.
 Está mes grassa que un bombo;
 té uns peus petits y bufons...
 Quina senyora mes guapa!

al pensarhi 'm torno boig.
 No hi ha mes, casant ma filla,
 que es quan seré lliure jo,
 m' hi declaro desseguida
 demanantli relacions,
 li tiro quatre piropos,
 trona avall y s' acabó.



ESCENA X.

COSME.—D. RUFO.

RUF. *(Corrent à abrassarlo.)*

Ola, qué tal, senyor Cosme?
 L' he conegut ab la veu.

COS. ¡Oh! D. Rufo; bo per ara:
 y vosté?

RUF. També 'l mateix.

COS. Ja té la noya casada?

RUF. No, pero no trigarém.
 Y la seva, que l' he vista
 també bona, com ho té?

COS. Ara me l' ha demanada

- en aquest mateix moment,
un que si no ha dit mentida
molt bona posició té.
- RUF. Deu se 'l mateix que la noya
m' ha dit.
- Cos. Que potsé 'l coneix?
- RUF. No. M' ho havia esplicat ella.
- Cos. Després li presentaré.
- RUF. Aném per un' altra cosa
que es lo que interessá mes.
Qué tal los assumptos públichs?
- Cos. Com mes vá mes malament.
- RUF. Home, fássimen dos cuartos.
- Cos. Desseguit li esplicaré.
Quan vosté se'n vá aná á fora
que fá ja bastant de temps,
cáyent los del candelero,
vingué aquest ajuntament.
Avans d' entrar van prometre
empedrá 'ls carrers, y á mes
modificar certs assumptos,
que 'ns farian anar bé.
Pero al punt que ván ser dintre
ván cambiá de pensament:
y molts noys quan plou s' ofegan
dintre 'ls sots que hi ha pels carrers.

—

Cada dia grans estafas;
s' escamotejan diners;
las quiebras s' han fet de moda
perque 'ls que ho fan los vá bé.
Los lladregots se passejan
bastant descaradament:
per no comprometrers, calla
molta gent de la que 'ls veu.
Y aquestos, saquejan pisos:
¡com la sort los protegeix!
los municipals que rondan
quasi may s' adonan d' ells.
Y aixó, D. Rufo, no es viurer,
que si dura massa temps,
me 'n vaig á la Patagonia
per sortir d' aquest infern.

—

- RUF. Qué li sembla? Qué li sembla?
A mí 'l mateix que á vosté.
Que aquest ditxós mon de monas,
vá molt mal, molt malament.
- COS. Pero sab... no m' embolico.
Aixó vá de mí á vosté.
- RUF. Ja té por de que l' agafin?
- COS. Per lo que podria ser.
- RUF. Calli, que ja vé l' Agneta.
- COS. Deixém corre 'l que parlém. *(Pausa.)*
- Be ha trigat prou en banyarse.
- RUF. Las donas sempre estant mes.

ESCENA XI.

DITS.—AGNETA.

- AGN. Ja estich llesta.
- COS. Ja era hora.
- AGN. Papá, l' Alfredo ara vé.
- COS. Veyám que hi dirá, D. Rufo!
(Satisfet.)
- Es un gran xicot.
- RUF. Veurém.



ESCENA XII.

DITS.—ALFREDO.—MOSSO.

(*Aquest haurà passat avans per la escena.—Cosme agafa á Alfredo per la mà y 'l presenta á D. Rufo.*)

COS. Tinch lo gust de presentarli lo que fá poch s' ha promés ab la noya.

RUF. (*Sosprés.*)
Ho diu de veras?

ALF. (*Confós.*)
(Ja estich perdut!)

COS. (*A Rufo.*)
Sí; per qué?

RUF. (*Per Alfredo*)
Mireu lo minyó que trutxa!

ALF. quan semblava tant santet!
(Ja se m' ha eclipsat la estrella m' ha trompat aquest beneyt!)

COS. (*A Rufo.*)

RUF. Be; pero espliquis, qué passa?
Sembla que no puga ser!
No sé si despert somio ó si somio despert!

ALF. (Si d' aquest fandango surto m' en vaig á menjá un *beafteach.*)

COS. Açabém d' una vegada.
La sorpresa aquesta qué és?

RUF. Oh, no sé si tindrè forsas per sorportarho!

COS. Qué?

AGN. Qué?

RUF. Vosté m' ha parlat en sério?

COS. Sempre he parlat formalment.

AGN. Aquest misteri comensa fins per no agrardarme gens.

(*Lo mosso passa continuament treyent roba dels quartos.*)

RUF. Aquést promès de l' Agneta?

(*Lo mosso s' atura mirantse fixament á Alfredo.*)

COS. Si, senyor.

RUF. Cá, si es promés...
 (*Alfredo vá per fugir y 'l mosso 'l detura.*)
 ab una neboda meva.

COS. *(Estranyat.)*
 Qué diu?

ALF. *(Me matan, ja ho veig!)*

RUF. Sí, del comerciant de panyos;
 de mon germá; no 'l coneix?

MOS. *(Adelantantse.)*

Dispensin, mes s' equivocan;
 sápigán que 'l jove aquest
 té relacions ab ma filla,
 planxadora.

COS. Aixó deu ser
 que 'ls ulls te fan pampallugas.

MOS. Qué 's creu que soch cap beneyt?

ALF. *(Avuy si que no m' escapo!)*

COS. *(Al mosso.)*

Ves, ves que no t' hi volém!

MOS. Qué vol dir?.. Jo puch ser pobre,
 pero honrat, tant com vosté.

ALF. *(Com mes vá mes s' embolica!)*

Déixinme parlá un moment.

RUF. Que parli.

COS. Sí, sí, que parli.

AGN. *(Ja veig que no será meu!)*

ALF. Senyors, dispensin que 'ls diga
 que un servidor de vostés...

(Cortat.)

Ho sento molt y moltíssim
 tot lo que passa.

RUF. Ja ho crech.

ALF. Me prometen si 'ls esplico
 tot lo que era 'l meu intent,
 deixarme aná y perdonarme?
 M' ho prometen, senyors meus?

COS. Home, segons lo que siga.

MOS. *(A Alfredo.)*

Si no 's casa ab la Mercé
 d' un cop, juro que li poso
 la seva cara al clatell!

RUF. *(A id.)*

COS. S' ha de casá ab ma neboda.
(A id.)

- Ab l' Agneta!
- MOS. Aixó ho veurém.
ALF. Déixinme dir.
- MOS. Bueno, acabi.
RUF. Parli, espliquis al moment.
ALF. Soch promés ab... tretze noyas!
(*Assombro general.*)
- TOTS. Ah!!
MOS. Alsa, amigo!
RUF. No es res.
ALF. Lo motiu d' embolicarme
d' aquest modo, tant sols es...
(*No gosantho dir.*)
perque entr' ellas me mantenen
cosa que 'm vá bastant bé.
(*A Rufo.*)
- Sa neboda, 'm daba roba,
per xó semblo un senyoret.
(*Al mosso.*)
- En quant á sa filla, 'm planxa
de franch, y que ho fá molt bé:
y com que á la dispesera
mes de tres mesos li dech
(*A Cosme.*)
jo 'm creya que despedintla
ja 'm mantindría vosté.
- COS. Insolent! Poca vergonya!
MOS. Poca vergonya!
RUF. (*Exaltat.*)
Insolent!
- ALF. (*Al mosso.*)
Si vol que 'm casi ab sa filla,
soch capás, m' hi casaré.
- MOS. Aixís, no, cá!
ALF. (*A Rufo.*)
Y sa neboda?
- RUF. Tant pobre, no la mereix.
ALF. (*A Cosme.*)
Donchs, deixim casá ab l' Agneta!
- AGN. (*Resolta.*)
Papá, envíhil á passeig!
ALF. Tots plegats me desprecian!
COS. Lo que té de fer corrents
es tocá 'l dos ben depressa



- MOS. si no vol que aquí 'l matém.
Ah! No: jo li vull fe 'ls comptes.
D' aquí no 'n marxa sencer!
- RUF. Donchs, clavemli un fart de llenya.
- ALF. Pietat!
- MOS. Si no la mereix!
- COS. Jo que era tant calavera
res d' aixó may vareig fer.
- VEU. *(Cotxero dins.)*
Plassa de Palacio y Parque!
- MOS. *(A Rufo buscant un bastó.)*
No 'l deixi anar.
- AGN. Fuig corrents.
(Alfredo se escapa.)
- COS. Se 'ns ha escapat!
- AGN. Ja es al cotxe.
(Se senten los cascabells del cotxe que marxa.)
- MOS. *(Ab un bastó.)*
Si 'l puch atrapá l' estench!
- RUF. Ja ho veu, ja ho veu, senyor Cosme?
- COS. Ja no 'm filava prou bé;

perque la meva experiència
de jove...

- RUF. Sí; ja 'l comprench.
 COS. ¡Ja ha vist, quin *Modus vivendi!*
 RUF. ¡Está perdut lo jovent!
 COS. Agneta, no estigas trista
 pensa que encare ets á temps
 de pescá algun millonari...
 AGN. ¡Passan alts!
 RUF. Sí, vritat es.
 AGN. D' avuy endevant, qui 'm vulga
 ha de ser ben tonto.
 COS. Be.
 AGN. Los homes espavilats,
 tenen massa inconvenients.
 COS. Pots ofendre als que t' escoltan.
 AGN. ¿Cóm? ¿Hónt son?
 COS. Al devant teu.
 AGN. Es vritat. Senyors, dispensin,
 (*Al públich.*)

que no ho deya per vostés.
 Ab aixó, per demostrarme
 que no hi ha ressentiments,
 los demano que aplaudeixin
 y tindré m l' autor content.





